

esperanto USA

Bi-monthly bulletin published by the Esperanto League for North America ☆ 4/1999
Dumonata bulteno publikigata de Esperanto-Ligo por Norda Ameriko ☆ Aŭgusto 1999

Look inside for:

Mesaĝo de la Prezidanto	2
Gender in Esperanto	3
Koresponddeziroj	5
Learning E by Internet	7
Recenzoj	
originalaĵoj	8
Esperanto in the Media	9
Menciinde	10
Video to Teach Esperanto	11
Leteroj	6, 7, 10

SES TAGOJN EN JAPANIO

Ĉu vi foje revis iri al iu lando pri kiu vi daŭre legas aŭ aŭdas? Aŭ ĉu vi spertis loĝi apud malica najbaro, kun kiu vi ne povis amiki? Kiel koreo, mi jam delonge volis iri al Japanio kaj vidi per miaj propraj okuloj kiel vivas homoj en tiu insularlando.

La unuan de januaro 1999, mi kaj mia edzino Monika flugis al Oosaka, de kie per trajno iris al Kameoka. Montoj, kamparaj vilaĝoj, riveroj, kaj ebenaĵoj rapide pasis antaŭ niaj okuloj, dum nia trajno kuris eĉ sen fajfado. Friskaj pluveroj falis de la ĉielo ekster la stacidomo. Finfine mi staris sur la grundo de revita lando, kaj anstataŭ fremdecon sur nekonata tero, mi tie sentis intimon kaj agrablon. Antaŭ-senteble io bona okazos. Vespero krepuskis dum ni marŝis dek minutojn al Oomoto.

Ni tuj aliĝis al la Transjaraj Kursoj ĉe Oomoto, kie, inter la 30a de decembro kaj la 3a de januaro, 7 gvidantoj kondukis 40 lernemulojn al pli alta nivelo. Post la vespermanĝo, renkontiĝo (kun vino kaj frandaĵetoj) kun la 9-membra korea delegacio, kiun multaj japanaj amikoj venis por saluti, plilongigis la vesperon ĝis malfrua nokto. Ni dormis sur tatamo en pura kaj modesta ĉambro klimatizita; la manĝaĵoj de la preĝejo estis nenial luksaj kaj okulfrapaj, sed magraj kaj esencaj (kio memorigis min pri miaj spertoj en la armeservo), kaj mi konjektis ke riĉaj manĝaĵoj kontraŭis ties simbolan purigadon de la korpo kaj de la spirito. Oni postulis tre malmulte por la restado (eĉ ne provu imagi, kiom oni devas elspezi por turismi en Japanio senhelpe de esperantistoj!) kaj ĉiuj deĵorantoj de la jarfina kunveno parolas Esperanton, dum la aliaj oomotanoj povis almenaŭ saluti nin tiulingve. (vidu *Japanio* p. 000)

Esperanto League for North America
PO Box 1129, El Cerrito CA 94530,
USA/USONO

tel: 510/653-0998; fax: 510/653-1468;
e-mail: elna@esperanto-usa.org

President/Prezidanto: David T Wolff
Vice President/Vicprezidanto: Derek S Roff

Secretary/Sekretario: Ellen M Eddy
Treasurer/Kasisto: Anna Bennett
Other Board Members/Aliaj estraranoj:
Steven G Belant, Mike Donohoo, Grant T
Goodall, D Gary Grady, Michele Gregory,
Dorothy B Holland, Reginald Jaderstrom,
Orlando E Raola, Sylvan J Zaft

Director, Central Office/Direktoro de la
Centra Oficejo: Miko Sloper
Vice Director, Central Office/Vicdirektoro
de la Centra Oficejo: Ionel Oneț

esperanto USA

Bi-monthly bulletin published by the
Esperanto League for North America
Dumonata bulteno publikigata de
Esperanto-Ligo por Norda Ameriko
Vol. 35, No. 4
ISSN 1056-0297

Editor/Redaktoro: Ionel Oneț
tel. 510/653-0998; fax: 510/653-1468;
e-mail: ionel@esperanto-usa.org

Materials for *esperanto USA* should
be sent to/Materialojn por *esperanto
USA* oni sendu al: *esperanto USA*, PO
Box 1129, El Cerrito CA 94530, USA/
USONO, or by e-mail/aŭ e-poŝte al: e-
usa@esperanto-usa.org.

The opinions expressed in this bulletin
are those of the authors, and don't
necessarily represent the point of view
of ELNA or its newsletter/La opinioj es-
primitaj en ĉi bulteno apartenas al la
aŭtoroj, kaj ne nepre prezentas la vid-
punkton de ELNA aŭ ties novajletero.

Reprinting materials from this bulletin is
permitted, provided that due credit is
given, and a copy of the reprinted
material is sent to ELNA/Estas permes-
ate reaperigi materialojn el ĉi bulteno,
kondiĉe ke oni ĝuste indiku la fonton kaj
ke oni sendu ekzempleron de la repu-
blikigita materialo al ELNA.

Deadline for the next issue/Limdato por
la sekva numero: 24.09.1999.

Saluton ĉiuj,

By the time you read this, the Saint Louis national convention will have come and gone. It's a bit odd, knowing that this issue is going to press just before our annual reunion, knowing that we'll have so much to tell you about even before you get this issue. The Interkona Vespero – I'm sure it will be / was great. The book service, the class for beginners, Esperanto in China, Prof. Charter's "Language Clinic", information on the Videotape Course and on next year's LK, everything down to singing *La Espero*. And elections; we'll have at least two new Board members.

Alas, some deadlines can't be moved. We'll have visited the Arch, once the gateway to the West, now the gateway to the next millenium. Where will we be next year? ELNA is still facing considerable challenges, both opportunities and problems. Much will be discussed, perhaps some things even decided, by the time you read this.

Unfortunate news from the Director of the Central Office. Miko Sloper, who has served so well for several years, will be returning to the real world next year. He has thoughtfully given us a year's notice to find a replacement. I fear it will be difficult to find someone who has his knowledge of the organization, skills in the office, and stick-to-it-iveness about the unlimited amount of work to be done.

I am sending an Ege Bone! to Dan Gibbons. Dan's amusing and well-written article, *Kiel mi esperantiĝis* appeared in the July 1999 issue of the Electronic Bulletin of the Esperanto Association of Saint Louis. An interesting journey, from Bertrand Russell to J. R. R. Tolkien to Ron Glossop...

And an Ege Bone! to Gail Lucas. Gail has generously donated her time doing artwork for the Video Course Project and has done much to improve the course.

Thanks –

David WOLFF, President
dwolff@world.std.com
(978) 264-0286 (8-10pm Eastern time weekdays,
noon-5pm weekends)

La 1-an de junio mi sendis (per
UPS) la antaŭan numeron de *Es-
peranto USA* al la presejo. La fina
rezulto atingis min (per USPS)...
la 30an de junio. Netolereble
malfrue!

Kaj jen, sekvatage (la 1-an de ju-
lio) atingis min *La Kancerkliniko*
Nr. 81, sendita aerpoŝte el Fran-
cio... la 10an de marto 1997. Evi-
dente, la termino "malfrue" estas
tre relativa.

Ĉar ni konsideras instruadon kaj
lernadon tre gravaj, plezure ni
publikigas en tiu ĉi numero tiujn
materialojn, kiuj ne atingis nin
ĝustatempe por la antaŭa nume-
ro de *Esperanto USA*, kiun ni de-
diĉis plejparte al tiuj du tempoj.
Dankon al ĉiuj kontribuintoj.

I.O

Gender in Esperanto

A Search for an Unambiguous Usage

Introduction

In English we do not like to use the pronoun "it" when referring to a person. We would rather use the pronoun "he" for a doctor, and the pronoun "she" for a nurse. The probability that we are wrong in this choice of pronoun is increasing.

Periodically, discussion of gender in Esperanto occurs in the Usenet newsgroup soc.culture.esperanto (s.c.e.). For instance, some writers insisted that "bovo" is masculine. Some writers insisted that "amiko" is masculine. Others feel a need for words comparable to the English words "sibling" and "parent." The use of the word "it" is a frequent source of confusion.

Is there a problem? If we understand Esperanto differently because of our native language or because of other social or cultural reasons then there is a problem.

The problem words in Esperanto fall into certain easily distinguished groups, and the real problems are:

- If we do not use the suffix "-in-", then is the word male?
- What pronoun should we use when the sex is not indicated, not obvious, or not important?
- Are there words for concepts like "parent," "sibling" or "capon."

The only grammatical indicator of gender in Esperanto is the suffix "-in-." A small number of words, such as "patro," are defined as masculine. The suffix "-in-" is used with these words to construct a feminine form, like "patrino." The feminine suffix can also be used to make certain genderless words feminine. That is, "kato" means "cat" with no reference to the sex of the animal, but "katino" is a "female cat."

In the following, English word definitions are from Webster's *Ninth New Collegiate Dictionary*, and most Esperanto definitions are from the *Universala Vortaro (UV)*.

Flowers, Chairs and Ideas.

Constructions like "seĝino" are possible, but let us not make things more difficult than they are. Our goal here should be to simplify and clarify. Certainly inanimate objects are neuter, and the correct pronoun is "it". (Constructions like "seĝino" probably have literary value, but let us leave that to the poets.)

Animals.

An ox is not necessarily male. To be self-

sustaining your herd of oxen needs to contain cows and a bull or two. In the *Fundamento*, "bov-" is defined as "ox," "bovino" as "cow." So, by definition, "bovo" is not necessarily male. That leaves you to construct "virbovo" for "bull." In *Lingvaj Respondoj*, Zamenhof says to use "it" for animals even when the sex is known. For animals the root word is neither male nor female, and "it" is the proper pronoun:

- Kato kuŝas sur la herbaro. Ĉu ĝi dormas?

Dr. Zamenhof commented on the pronoun for animals in *Lingvaj Respondoj*:

PRI LA PRONOMO POR BESTOJ

Kiam oni parolas pri bestoj, mi konsilas ĉiam uzi nur la senseksan pronomon "ĝi", - ne sole kiam (en la plimulto da okazoj) la sekso de la preparolata besto estas por ni indiferenta, sed eĉ en tiaj okazoj, kiam ni parolas precize pri la sekso de la besto. En la tre maloftaj okazoj, kiam la precizeco povas nepre postuli, ke ni montru la sekson de la besto per la uzata pronomo, la teorio ne malpermesas al ni uzi la vorton "li" aŭ "ŝi"; sed en ĉiuj ordinaraĵoj okazoj mi konsilas uzi la pronomojn "li" kaj "ŝi" nur por homoj.

To summarize, Dr. Zamenhof says to always use "it" when referring to animals. However, it is acceptable to use "he" or "she" when referring to animals, but only if we know that we are correct.

The impersonal pronoun.

Although English speakers do not like to use "it" for people there are some exceptions.

- I don't know who it is.
- The child was in the park. It began to run.
- An early human probably spent its day searching for food.

Webster's defines "it" as "that one... usually in reference to a lifeless thing, a plant, a person or animal whose sex is unknown or disregarded, a group of individuals or things, or an abstract entity."

The *UV* defines "ĝi" as "it", which is French and masculine, "it", which is English and very versatile, as "es", which is German and neuter. Don't let grammatically neuter mislead you, "Mädchen" is neuter. *ELNA Update* [2/1997] suggested the use of "tiu" as well as "ĝi" in the following examples:

- Kiam la ekzamenon finos studento, tiu

rajtas eliri.

- Se vi invitas amikon, ĝi kunportu propran dormsakon.

Homo, Infano.

The English for "homo" and "viro" in the *Fundamento* is simply "man." The French definitions are much more revealing: "vir" = homme (sexe), hom' = homme (l'espèce)."

That is, "homo" is "human being". Sex is not known or important here. The English definition was changed in the *UVA* to agree with the French. "It" is the correct pronoun. For example, an early human being probably spent its day searching for food.

Dr. Zamenhof commented on the pronoun for "homo" in *Lingvaj Respondoj*:

PRI LA PRONOMO POR «HOMO»

Kiam ni parolas pri homo, ne montrante la sekson, tiam estus regule uzi la pronomon "ĝi" (kiel ni faras ekzemple kun la vorto "infano"), kaj se vi tiel agos, vi estos gramatike tute prava. Sed ĉar la vorto "ĝi" (uzata speciale por "bestoj" aŭ "senvivaĵoj") enhavas en si ion malaltigan (kaj ankaŭ kontraŭkultiman) kaj por la ideo de "homo" ĝi estus iom malagrabla, tial mi konsilas al vi fari tiel, kiel oni faras en la aliaj lingvoj, kaj uzi por "homo" la pronomon "li". Nomi tion ĉi kontraŭgramatika ni ne povas; ĉar se ni ĉiam farus diferencon inter "homo" kaj "homino", tiam ni devus por la unua uzi "li" kaj la dua uzi "ŝi"; sed ĉar ni silente interkonsentis, ke ĉiun fojon, kiam ni parolas ne speciale pri sekso virina, ni povas uzi la viran formon por ambaŭ seksoj (ekzemple "homo" = "homo" aŭ "homino", "riĉulo" = "riĉulo" aŭ "riĉulino" k.t.p.), per tio mem ni ankaŭ interkonsentis, ke la pronomon "li" ni povas uzi por homo en ĉiu okazo, kiam lia sekso estas por ni indiferenta. Se ni volus esti pedante gramatikaj, tiam ni devus diri: "riĉulo pensas, ke ĉio devas servi al ĝi" (ĉar ni parolas ja ne sole pri riĉaj viroj, sed ankaŭ pri riĉaj virinoj).

In the above passage Dr. Zamenhof says it is acceptable to use "he" when referring to a "human being" – provided we are consistent and consent to this usage. This, of course, leads to the problem we are discussing. We are not consistent and we have not consented silently otherwise. Our only choice for the future may be to be "pedan-

tically grammatical”.

“Infano” is defined as “child.” Once again, sex is not known or important here. Dr. Zamenhof discussed the use of “li” instead of “ĝi” in the *Lingvaj Respondoj*:

Vi skribis ke, parolante pri infano, vi uzas “li” anstataŭ “ĝi”, ĉar vi ne aprobas “la anglan kutimon starigi infanojn sur unu ŝtupon kun bestoj kaj objektoj.” Kontraŭ la uzado de “li” en tiaj okazoj oni nenion povus havi; sed la kaŭzo, kial ni (kaj ankaŭ la lingvo angla) uzas en tiaj okazoj “ĝi”, estas ne tia, kiel vi pensas. Nek la lingvo angla, nek esperanto havis ian intencon malaltigi la indon de infanoj (ambaŭ lingvoj estas tiel ĝentilaj, ke ili diras “vi” ne sole al infanoj sed eĉ al bestoj, kaj objektoj.) La kaŭzo estas tute natura sekvo de la ambaŭ diritaj lingvoj. En ĉiu lingvo ĉiu vorto havas (tute ne logike) difinitan sekson, kaj tial, uzante por ĝi pronomon, ni prenas tiun, kiu repondas al la gramatika sekso de la vorto (tial la franco diras pri infano “il”, la germano diras “es”); sed en la lingvoj angla kaj Esperanto la vortoj havas nur sekson naturan, kaj tial, parolante pri infanoj, bestoj, kaj objektoj, kies naturon sekson ni ne scias, ni vole-ne-vole (sen ofenda intenco) uzas pronomon mezan inter “li” kaj “ŝi” – la vorton “ĝi”. Tiel same ni parolas ankaŭ pri “persono”. Cetere, parolante pri infano, pri kiu ni scias, ke ĝi ne estas knabino (aŭ almenaŭ ne scias, ke ĝi estas knabino), ni povas uzi la vorton “li”.

In this passage Dr. Zamenhof says it is acceptable to refer to an infant as “he” provided we are certain we are not talking about a girl.

- Ĉu vi vidis mian infanon. Ŝi portas ruĝan jupon.
- Infano bezonas multe da ripozo. Dek du horoj probable sufiĉas por ĝi.

knabo, frato, filo, patro, onklo, avo, viro.

These words refer to male human beings by definition. The corresponding female human is gotten by adding the suffix “-in-“. The use of “he” and “she” should be clear.

The prefix “ge-“.

People have used “gepatro” for “parent,” and “gefrato” for “sibling” in s.c.e. The prefix “ge-“ used with the singular to mean of either sex seemed logical to some posters although it is not sanctioned by the *Fundamento*. Some posters to s.c.e. objected strongly and logically to this usage.

amiko, edzo.

These words show a relationship between human beings. Contemporary usage seems to treat them as male.

However, as originally defined “amiko” can refer to either sex.

“Edzo” is defined first as “married person” and then as “husband” in the *Fundamento*. If we accept “edzo” as “husband,” which I think is the contemporary usage, then the proper pronoun is “he”.

sinjoro, fraŭlo, Doktoro.

“Fraŭlo” and “fraŭlino” require you to know not just the sex, but also the marital status of the person referred to. “Fraŭlo” is masculine by definition in the *UV*. Zamenhof does not discuss marital status in conjunction with the definition of “sinjor-,” so “sinjorino” is simply the female form of this word. “Doktoro” is not in the *UV*.

ajnisto.

This is a difficult problem for the users of U.S. English also. In Zamenhof’s time women were wives, mothers, or prostitutes. Even if he knew of Marie Curie, who was an exception, it was many years before women like her became a trend. However, Dr. Z. left us a way out. The English definition for “-ist-“ is “a person occupied with”. The word “person” refers to either sex. This suggests the following:

- Roberto estas umisto. Li okupiĝis pri umado.
- Katrina estas umist(in)o. Ŝi okupiĝis pri umado.
- (Kion ili faras kune?)
- Ni bezonas gardiston. Tiu gardos la antaŭpordon.
- Ni bezonas gardiston. Ĝi gardos la antaŭpordon.

English speakers will not like that last example. However, it is simple, logical, and consistent with the *Fundamento* and in fact with *Webster’s*. Let the suffix “-in-“ be optional for these words even when the sex is known. Dr. Z. made “-in-“ available, but he didn’t say we had to use it in this case. (The French language cannot be gender free. However, please remember, we are talking about Esperanto usage here. Esperanto can be gender free even if French can not. What about the other *UV* definitions? German is very internally consistent in terms of gender. The fact that “Mädchen” is neuter may bother me on the logical level (It’s a girl!), but its use is grammatically consistent. Which pronoun do you use for “Mädchen” in German? However, that is German, and

not Esperanto.)

ajnulo.

The English definition for “-ul-“ is a “person noted for.” Probably “person characterized by” is a better definition. So we are in the same considerations as “ajnisto.” Men, control your suffix envy, and you English speakers need to look up the definition of “it”. Let “-in-“ be optional for these words. Dr. Z. made “-in-“ available, but he didn’t say that we must use it in this case.

- Roberto estas lertulo. Li povas umi!
- Katrina estas lertul(in)o. Ankaŭ ŝi povas umi.
- Ni devas dungi novan umulon. Ĝi devas umi akurate.
- Ni devas dungi novan umulon. Tiu devas umi akurate.

ajnanto, ajnato.

“Prezidanto,” “lernanto,” “parolanto” are impersonal. So they are in the same category with “ajnisto” and “ajnulo.”

“Amanto,” and “amato” refer to relationships among human beings and are now often treated as masculine words, although that is not required by the *Fundamento*. The English “lover” and “beloved” can be used for either sex. There is no grammatical reason to treat “amanto” and “amato” as masculine.

vir-.

When there is a need for clarification of male sex, the simplest and established way is the prefix “vir-.”

Men, once again, let us restrain our suffix envy here in the interest of simplicity, consistency, connection with the past, and the goal of understanding one another.

Concluding Remarks.

Most nouns in Esperanto, even nouns referring to animate beings, are not inherently masculine or feminine. They are properly referred to by the pronoun “it”. By definition, some nouns are masculine, with feminine forms constructed using the suffix “-in-“. A very small number of nouns are masculine by usage, and thus require “-in-“ for their feminine form. Incidentally, these are the only words for which the prefix “ge-“ is required.

Esperanto is not French, English, German, Russian, or Polish. Esperanto is its own language, which is based on, but not totally defined by the *Fundamento*. Do not treat Esperanto as one of the languages of the *Fundamento*. Although originally pub-

lished in these languages, it is not one or even all of these languages. If Esperanto is to succeed it must be seen as its own language, and we must agree on usage. There cannot be a French Esperanto, and an English Esperanto, etc. Do not let Esperanto be modified by your native language, or the status of women in 1890.

Recommendations.

- Remember first that Esperanto has its own internal logic.
- Treat most nouns as neither masculine or feminine.
- Use “ĝi” as the pronoun.
- Use “-in-“ only to make feminine only those nouns that are masculine by definition or agreed upon usage.
- Use “-ge-“ only with the plural form of nouns defined as masculine.
- Use “li” and “ŝi” only where sex is known and relevant.

Epilog

Here we are at the end and I have not really addressed the matter of “parent,” “sibling,” and “capon.” Actually, I haven’t a clue. Someone suggested “gepatro” and “gefrato” for “parent” and “sibling.” However, other people pointed out how badly you could be misunderstood by people of other native languages.

Let me suggest: “patro aŭ patrino,” “frato aŭ fratino,” “kastrita virkoko.” (Yes, a capon started out male.)

You will be understood, and being understood is the real point of this essay. The goal of the Esperantist is to be understood. Being understood requires us to eliminate or at least minimize our assumptions, and usually to use more words.

Partial list of masculine words:

avo	uv	grandfather	m
edzo	uv	married person, husband	
filo	uv	son	m
frato	uv	brother	m
fraŭlo	uv	bachelor	m
grafo	uv	Earl, Count	m
kavaliro	uv	cavalier, knight	m
knabo	uv	boy	m
kuzo	uv	cousin	m
nepo	uv	grandson	m
nevo	uv	nephew	m
onklo	uv	uncle	m
patro	uv	father	m
princo	uv	prince	m
reĝo	uv	king	m
sinjoro	uv	Sir, Mr.	m
vidvo	uv	widower	m
viro	uva	man, male	m

Bibliography

- L.L. Zamenhof, *Lingvaj Respondoj: Plena Kolekto*, Jekaterinburg: Sezonoj, 1992
 L. L. Zamenhof, *Fundamento de Esperanto*, Varsovio: Pola Esperanto-Asocio, 1987
Webster’s Ninth New Collegiate Dictionary, Springfield, MA: Merriam-Webster Inc., 1986

Andrew McCONNELL (Napa CA)

Korespondu kun komencantoj en Ukrainio

Svetlana AVRAMENKO, ul. Leningradskaja 14/1, Komitet semji i molodeĵi, UA-334212 Jalta, 29-jara instruistino; intereso: skolta movado, vojaĝoj, muziko.

Olga GIPIKOVA, ul. Junoberejnoje ŝose 30-13, UA-334216 Jalta, librotenistino.

Vadim GONĈARENKO, ul. Leningradskaja 14/1, Komitet semji i molodeĵi, UA-334212 Jalta, 33-jara fraŭlo, instruisto; intereso: skolta movado, velboataj sportoj, instruaj ludoj.

Julja IGNATJEVA, ul. Vesennjaja 7-48, UA-334212 Jalta, 13-jara lernantino; intereso: pri skoltado kaj dancoj.

Jelena JEVCIIĤEVIĈ, ul. Ĉeĥova 27-6, UA-334200 Jalta, 37-jara inĝeniero-programisto; intereso: monta turismo, sana vivmaniero, interreto, vojaĝoj, reciproka gast(ig)ado, kreskigo de floroj.

Luba KOĈANOVA, per. Ĥalturina 12-7, UA-334200 Jalta, 14-jara lernantino; intereso: pianludado, Esperanto, religio.

Kiril KOJKOV, ul. Karla Marksa 25-1, UA-334200 Jalta, 26-jara fraŭlo, ekonomikisto.

Katerina KOLKUNOVA, ul. Tolstogo 8-13, UA-334200 Jalta, 19-jara studentino de pedagogia instituto; intereso: pri muziko.

Svetlana KORNIJUK, ul. Maliŝeva 6a-2, UA-334212 Jalta, 15-jara lernantino.

Marina LOBKOVA, ul. Vojkova 15-6, UA-334200 Jalta, 34-jara instruistino de geografio, patrino de 2 filinoj; intereso: pri naciaj kuirartoj kaj arta gimnastiko.

Inna MIRNAJA, ul. Krasnoarmejskaja 15-28, UA-334200 Jalta, 20-jara studentino de pedagogia instituto; intereso: Esperanto, turismo, muziko.

Katerina MOSKALENKO, ul. Dzerĵinskogo 13-81, UA-334212 Jalta, 13-jara lernantino; intereso: skoltado, Esperanto, tablo-teniso.

Ruben NERSESJAN, ul. Klari Cetkin 21-22, UA-334212 Jalta, 20-jara studento de komerca instituto; intereso: Esperanto kaj naciaj lingvoj, vojaĝoj, muziko.

Stanislav NIKOLAEV, ul. Belobrodskogo 7-1, UA-334224 Jalta, 54-jara fraŭlo, ekonomikisto; intereso: sana vivmaniero, vegetarismo, naĝado vintre.

Aleksandra POLONSKAJA, ul. Kievskaja 86-13, UA-334200 Jalta, 19-jara fraŭlino, instruistino de la angla lingvo en infanvartejo.

Nadeĵda SAVINA, ul. Stroitelej 9-51, UA-334207 Jalta, 18-jara studentino de pedagogia instituto; intereso: muziko, poezio, turismo, Esperanto.

Ivan SMIRNOV, ul. Nijne-Slobodskaja 11-

1, UA-334200 Jalta, 40-jara fraŭlo, tekstko-
 rektisto de urba ĵurnalo; intereso: pri naciaj lingvoj kaj Esperanto.

Elena SNEGIRJOVA, ul. Gorĵkogo 3-1, UA-334204 Jalta, 38-jara instruistino; intereso: lingvoj, vojaĝoj, reciproka gast(ig)ado.

Oleg STEPANOV, ul. Kurĉatova 14-32, UA-334207 Jalta, 50-jara inĝeniero; intereso: pri monta turismo, fotado.

Katin VJAĈESLAV, ul. Oreanda 13-6, UA-334251 Jalta, 38-jara fraŭlo, laboristo; intereso: sana vivmaniero, vegetarismo, turismo, vintra naĝado.

Alla VOJTENKO, ul. Bluĥera 11-47, UA-334204 Jalta, pensiulino; intereso: bahaismo, arto, monta turismo.

Anna ZAMOTAJEVA, ul. Tjoplaja balka 5-31, UA-334212 Jalta, 12-jara lernantino; intereso: Esperanto, klasika muziko, skoltado.

Tatjana ZUEVA (38-jara ekonomikistino) kaj Ivan PEREVERZA (39-jara ŝipestro), ul. Zagorodnaja 6-3, UA-334200 Jalta; intereso: vojaĝoj, aŭtoj, vivkondiĉoj, katoj

Emir KUKU, ul. Petrovskogo 27, UA-334241 Koreiz, 22-jara studento de komerca instituto; intereso: historio, etnografio, religioj, vojaĝoj, politiko, psikologio, muziko.

(daŭrigo de p. 1)

La duan de januaro matene, ni ĉiuj iris al novjara ceremonio estrata de spiritalaj gvidantoj de la preĝejo por purigian animon je fiaj okazontaĵoj dum la jaro. Ni fotiĝis tie por memori la kunvenon kaj poste promenis sur la korto lernante pri la historio de Oomoto. Posttagmeze, s-roj TAKEUCI Josikazu kaj HUZIMOTO Tacuo gvidis la koreajn esperantistojn al Kjoto, en kies historiera centro ni promenis, vizitis la templon Yasaka, kie svarmis amaso da homoj preĝantaj por sana kaj feliĉa novjaro. Vespere, la koreajn esperantistojn invitis al sia hejmo gesinjoroj JOJE Akiko kaj Takehara, kie ni estis bonvenigitaj per abundaj manĝaĵoj, dolĉaĵoj, biero, vino kaj sakeo, al kio aldoniĝis la komika talento de s-ro JOJE, kiu ridigis nin ĝis stomakdoloroj. Kia agrabla kaj neforgesebla festo! Estis tie ankaŭ esperantistoj el Japanio, Kubo, Brazilo (Takehara mem) kaj la usona Joel Brozovsky, kiu estis informinta min pri la jarfina kunveno kaj pri la maniero alveni al Kameoka.

La trian tagon NAKAMURA Isao kaj KAZUO Ogawa volontis akompani min, mian edzinon kaj fraŭlinojn YU Yong-ae kaj KIM Yoo-young denove al Kjoto, miljara ĉefurbo de Japanio, kies tumultan, gloran kaj sangplenan historion interplektis interalie imperiestroj, ŝogunoj, bonzoj, artistoj, samurajoj, lakeoj, koketaj geĵŝoj... Estis vere malfacile efekti kion vidi inter tiom multaj temploj, palacoj, historiaj vidindaĵoj kaj muzeoj, ĉar oni ne povas paroli pri japana historio sen mencii Kjoton! Sed "mi devas vidi la Majtrejan Budaon" mi petis. Ni iris al la templo Koruĵi (jaro 603) kaj finfine mi staris antaŭ la ridetanta budao de la Asuka Periodo (jaroj 552-645) ĉirkaŭ unu-metron alta, kies juna, trankvila vizaĝo tuj ravis min sorĉe. Tie mi perdis mian parolivon. Kiu majstro skulptis tiun magian esprimon sur ajna trunko pina, pacan, penseman, tute ne ĝenatan, pli belan kaj sveltan ol iu ajn marmora kupido en la mondo? Miaj miro kaj admiro direktiĝas al tiu verkinto! Ne mirinde do, ke ĝi okupas la unuan lokon en la Japana Nacia Trezoro, kaj ke, krom budaanoj, ĉiu artdiletanto kaj

historiamanto devas vidi ĝin, kaj oni devas pene konservi la eternan rideton de nia juna budao, ĉar ĝi estas ja trezoro de la homaro.

La kvaran de januaro, nia kvaropo trajnis al Nara, alia fama historiera urbo, ĉe kies trajnstacio membroj de la Nara Esperanta Turisma Asocio, s-roj DAICOO Masao, HIRAI Tomonosuke, TABATA Kazuhiro bonvenigis nin. Ni ĉiuj ekskursis al la Parko Nara kaj al la templo Todaiĵi. La japanaj amikoj regalas nin per bongusta nudelsupo. Poste ni iris al Horyji (jaro 607), sur kies vasta tereno staras pompa 5-etaĝa pagodo, 2300 trezoroj en disaj konstruaĵoj; ĝi estas listigita de Unesko kiel monda kultura heredaĵo. Vespere, TABATA Kazuhiro nin akompanis al la trajnstacio de Kjoto, kie nin atendis loka delegito kaj gastiganto de *Pasporta Servo*, s-rino TAHIRA Masako, kaj ni iris rekte al ŝia domo, kie ni manĝis ĝissate, babilante, kune kun ŝia edzo Minoru, kvazaŭ longtempaj amikoj. Impresis nin rakonto pri ŝia grupo japana, kiu kelkfoje vizitis en Koreio la domon de la "konsolvirinoj", kies junajn burĝonojn brutale defloris japanaj soldatoj dum la dua mondmilito. La japana grupo petis pardonon de la viktimoj kaj konsolis ilin, dum la registaro ĉiel evitis rekoni la krimon kaj kompensi la viktimojn.

La kvinan de januaro mi petis ŝin akompani min al metiista centro por vidi talentajn metiistojn gravuradi, de ses monatoj, detalajn desegnojn sur ligno, ĉizi kaj orumi belajn ornamaĵojn. Nia lasta vidindaĵo estis eleganta kaj luksa pavilono Kinkakuĵi, kies ora eksteraĵo speguliĝis ree ore sur la serena lago. Posttagmeze ni ŝin adiaŭis, kaj konsultante detalan mapon preparitan de Minoru, ni ŝanĝis rapidan trajnon kelkfoje, kaj fine atingis la oficejon de la Japana Esperanto-Instituto en Tokjo. Tie nin surprizis kunveno de du usonanoj kaj unu germano (same surprizita kiel ni); la surprizon nin forigis per vintrinkado kaj senĉesa ridado. Tiunokte ni iris al la hejmo de la sekretario de JEI, s-ro ISINO, kies familio gastigis nin por la lasta dormo en Japanio.

La sesan tagon, s-ino ISINO nutris nin per bonega matenmanĝo, post kio ni ek-

iris al la flughaveno Haneda. Ni bedaŭris ke, pro manko de tempo, ni ne povis viziti ankaŭ Hiroŝimon kaj Hokkajdon, sed certe ni revenos al tiu fascina lando por vidi ankaŭ aliajn el ĝiaj facetoj, ekzemple kiel ĝi strebas esti la dua plej forta ekonomio en la mondo aŭ kiel 95 delegitoj de UEA dediĉas sin por okupi la kvaran lokon inter la delegitaroj de UEA. Mi tre ŝatus konatiĝi kun aliaj japanaj esperantistoj. Tamen, eĉ tiu mallonga vizito montris al mia scivolemo kulturen kaj topografian similecon transmarajn kaj refojan agnoskon ke malgraŭ niaj diferencoj lingva, historia kaj politika, ni homoj, kaj specife esperantistoj, esence ne malsamas kaj ni ĉiuj strebas al ĉiutaga feliĉo kaj klopodas feliĉigi aliajn. Pro afablaj novaj amikoj, ni sentis nin en Japanio kvazaŭ hejme, kaj niaj ses tagoj tie estis amuzaj, inspiraj, komfortaj kaj vere memorindaj. Koran dankon al ĉiuj, kiuj helpis!

KIM Wongill (Laguna Hills CA)

Letere

Dorothy Holland skribis en *Esperanto USA* 3/1999, p. 12: "Pastro Andreo Cseh uzis ĉi tiun [metodon] antaŭ cent jaroj ĉe Eŭropa koncentrejo kie oni parolis multajn lingvojn."

Mi bonvolas kompreni, ke el Usono, la eŭropa historio aspektas komplika kun tiom da militoj. Sed kiam oni raportas pri historiaj faktoj, ĝenerale oni referencas al fidindaj fontoj. Pri Cseh, ili ekzistas en la *Memorlibro omaĝe al Andreo Cseh* de Katalin Smidéliusz (1995).

Honore al la reputacio de ELNA, ankaŭ de la Amerika Asocio de Instruistoj-Esperantistoj, vi devas nepre en venonta numero korrekti la "enormajn" erarojn.

Andreo Cseh naskiĝis en 1895, do ne povis antaŭ cent jaroj (1899) jam ekinstrui la lingvon.

La duan mondmiliton (1939-1945) – la militon dum kiu nazioj kreis koncentrejojn – Andreo Cseh travivis en Nederlando, kie li definitive ekloĝis en 1930. Sian faman metodon li kreis en 1920 en Sibiu (Transilvanio), tiam sub regado de aŭstro-hungaroj, nun en Rumanio. Sur la domo de la iama biblioteko kie li instruis videblas memortabulo.

Louise MARIN (Paris FR)

Ĉu vi studas retpoŝte?

Dum la tuta historio de la Internacia Lingvo, inter la ĉefaj malhelpoj al la kreskigado de la lingvuzantaro estas: (1) manko de parolkomunumo tie, kie iu ekinteresiĝas pri la afero; (2) manko de lerneblecoj (ne ĉiu sukcese povas aŭto-didaktumi); kaj (3) manko de eblecoj tuj ekuzi la lingvon.

Sed dum la lastaj jaroj, unu el la plej signifaj fenomenoj en Esperantujo estas la disvolviĝo de la lingvo en Internet. En preskaŭ ĉiu kongreso en Usono estas nun programero pri la lastaj tehnikaj plibonigoj por faciligi la lernadon kaj uzadon de Esperanto. Ofte oni mencias, ke ekzistas retroŝtaj kursoj, sed multaj homoj konstatas la vastecon de tiu laboro.

La konatan 10-lecionan poŝtan kurson oni adaptis por enreta uzado kaj tradukis en plurajn lingvojn. Nun per tia kurso eblas studi retroŝte en la angla, ĉina, finna, franca, germana, hispana, itala, portugala kaj rusa lingvoj. Sed kiom da personoj kunlaboras por gvidi la studentojn, kaj kiom da studentoj estas? La respondo de la kursadministrantoj: ne-sufiĉe, kaj multe pli ol eblas priservi.

Marko Rauhamaa, administranto de la anglalingva kurso, informas, ke aktuale 31 instruantoj gvidas 100 studentojn, kaj estas virtuala vico da homoj atendantaj liberan lokon en la kurso. La kurson en la portugala lingvo estras Jozefo Lunazzi, kiu rivelis eĉ pli imponajn ciferojn. Nuntempe 40 instruantoj gvidas 290 lernantojn. El tiuj, kiuj finas lecionon 1 de la kursoj, inter kvarono kaj triono finas la tutan kurson.

Post iom da enkapo matematiko, oni konstatas, ke el tiuj kursoj venas konstanta fluo da freŝbakitaj esperantistoj. Ili loĝas diversloke, kaj ofte estas relative izolaj. Nu, kiel ili ekzercu sin kaj progresu en la lingvoscio? Denove en Internet. Ekzistas kelkaj "novajaroj" (en la angla *newsgroup*), sed la plej aktiva estas *soc.culture.esperanto* kie estas tre alta trafiko (ĉirkaŭ 100 mesaĝoj tage). Por "viva" kontakto, estas

Malgraŭ sia nomo, Esperanto-Ligo por Norda Ameriko estas la nacia Esperanto-organizo de Usono. La Esperanto-organizoj en najbaraj landoj estas kontaktablaj laŭ la indikitaj adresoj.

A pesar de su nombre, la Liga de Esperanto para Norteamérica es la organización nacional de Esperanto de Estados Unidos. La Federación Mexicana de Esperanto puede ser contactada en la siguiente dirección: Apartado Postal M-10576, México D.F. 06000

In spite of its name, Esperanto League for North America is the national Esperanto organization for the U.S. One can contact the Canadian Esperanto Association at the following address: PO Box 2159, Sidney BC V8L 3S6

Malgré son nom, la Ligue Espéranto pour l'Amérique du Nord est l'organisation espérantiste des Etats-Unis. Vous pouvez rejoindre la Société québécoise d'espéranto à l'adresse suivante: 6358-A rue de Bordeaux, Montréal PQ H2G

la kanalo #Esperanto en IRC (angle: *Internet Relay Chat*). Tio estas babilejo kie multaj homoj povas havi aktualan tajpitan konversacion. Estas pluraj radiostacioj kiuj dissendas Esperantlingve ankaŭ en Internet.

Por detalaj informoj pri la diversaj eblecoj ekspluati Esperanton en Internet, necesas nur foliumi iomete tra la Tut-Tera Teksaĵo (TTT = WWW = *World Wide Web*). Komencu ĉe la Virtuala Esperanto Biblioteko: <http://www.esperanto.net/v eb/>.

*
**

Are you a beginner? Can't get to one of the summer courses? No club in your town? If you have a computer and Internet access, you can learn (or improve) your Esperanto online. For information in English, point your browser to <http://www.esperanto.net/>, choose "English" and scroll down to "Learning". Even if you don't have a computer, you may be able to use one at your public library to take an e-mail course by using a Web-based e-mail service like Yahoo! Mail, or Hotmail. Ask your librarian.

Ĉarli GALVIN (San Francisco CA)

OPINIOJ

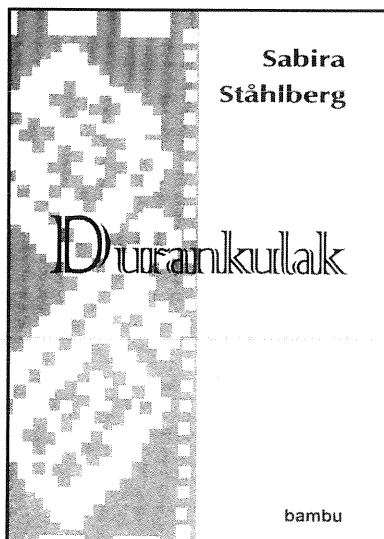
Marko RAUHAMAA (Thousand Oaks CA) afiŝis fine de aprilo ĉi-jare la jenan mesaĝon ĉe *soc.culture.esperanto*. Ni reaperigas ĝin sensanĝe kaj senkomente, kun permeso de la afiŝinto).

Esperanto-Ligo por Norda Ameriko sendis al ĉiuj siaj membroj leteron, kies lasta alineo komencas jene: "Within a few weeks, ELNA will launch its largest-ever direct-mail campaign, sending out letters to almost 5,000 teachers." (En de kelkaj semajnoj ELNA komencos sian ĝis nun plej grandan rektapoŝtan kampanjon. Ni sendos leteron al preskaŭ 5000 instruistoj.) Kiel ELNA akiris la adresojn de la instruistoj? Ĉu la instruistoj petis la leterojn? Jes, multegaj organizaĵoj kaj kompanioj sendas reklamojn perpoŝte. Jes, ĝi estas laŭleĝa (en Usono). Sed ĉu ĝi vere ĝojigos la ricevontojn? Ĉu ĝi estas morale aprobinda? Kial ne? Ĉar libera transmovado de datenoj pri homoj estas kontraŭ la privatecrajtoj de la homoj. Ĉar homoj jam ricevas sufiĉe da rubo per la poŝto. Ĉar ni devigos al homoj atenti pri nia reklamo. Oni nepre leĝe malpermesu rektan reklamadon, ĉu telefonan, ĉu poŝtan, ĉu retan. Aŭ ĉu mi tute miskomprenis la intencon de ELNA?

RECENZE

Durankulak, Sabira STÅHLBERG.
Varna: Bambu, 1998. 80p. 200x135.
Broŝurita. Kodo: DUR001. Prezo:
\$11.20

Durankulak estas transrealisma urbo, kiu kuŝas sur la stepo ie inter Moskvo kaj infinito. Ĝi ne estas multe vizitata – aŭtobuso alvenas tien unu fojon en la jaro – kaj la loĝantoj, homaj kaj hundaj, havas siajn sekretojn, kiujn ne konas la ekstera mondo.

Iun tagon alvenas la aŭtobuso kun unu persono haltonta en Durankulak: juna japano kun tornistro, fotilo kaj senfina provizo da filmbobenoj. Li havas apartan komision, kiun li povas plenumi nur en marĉo apud Durankulak. Sed antaŭ tio li devas akceptiĝi de la loĝantoj kaj – kun ni – lerni pri la sekretoj de Durankulak, ekzemple – ĉu la loĝantoj estas entute homaj.

La romaneto havas epizodecan karakteron; oni alternas inter priskriboj de la vivo en la urbo kaj la progreso de la japana ĉefrolanto al ties celo. Por mi, la du plej interesaj partoj estis tiu pri la lingvo de la durankulakaj hundoj (ĉu eble Sabira Ståhlberg volis diri ion al la esperantistoj?) kaj tiu pri la ribelo de la durankulakaj virinoj (ĉu temas pri ĉiujara rito, tamen, aŭ pri vera kaj daŭra revolucio?).

Mi dubas, ĉu efektive temas pri unu el la grandaj verkoj de la mondliteraturo. Ĝi tamen iel tiklas mian fantazieron, kaj mi ne dubas, ke mi revenos al ĝi post iom da tempo...

Don HARLOW
(Pinole CA)

Spite la vivon!, Miŝu Beraru. Berkeley:
Eldonejo Bero, 1998. 108p. 205x150.
Broŝurita. Kodo: SPI001. Prezo: \$8.30

Sepdek jarojn post la originala apero de tiu libro plenplena de spritaj versoj aperas la dua korektita eldono. En 1928 la 24-jara rumana aŭtoro aperigis sian unuan kaj nuran poezian libron. Li ankaŭ verkis Esperantan lernolibron kaj, kun kunlaboranto, dulingvan Esperantan vortaron, kaj multe instruis nian lingvon. Li mortis tragedie je la aĝo de 38.

La temoj pri kiuj Beraru poezias rilatas trafe al esperantistoj hodiaŭ. Li verkas pri naturo kaj amo, kaj nia lingvo kaj Esperantaj kongresoj kaj komunumoj. Li verkas amuze kaj satire, iam vortludante. Kaj ne mankas en tiu libro memironio.

Beraru estas bona rimfaranto. Li ne rimas ĉiam meĥanike sed ofte surprize kaj plezurdone. Ekzemple, li povas rimi “trankvil’ kaj” kun “silkaĵ kaj”, “danke” kun “homaran’, ke”.

Diversajn poemajn formojn li uzas. En la libro estas iuj sonetoj; ekzemple, “Tra Esperantujo” kaj “Konfeso”. La fina longa rakonta poemo estas “Tra la infero” en la stilo de *La dia komedio* de Danto. Tie Beraru uzas la saman trilionan stancon kiel la itala majstro sed por pli amuza kaj malpli altega celo.

Pro sia versiga kaj ridiga kapabloj Beraru memorigas iom pri Raymond Schwartz. Malantaŭ lia spriteco ŝvebas ia pesimisma sinteno. Tio kutime okazas ĉe tre bonaj satiristoj.

Kvankam Beraru dediĉis tiom da siaj horoj al Esperanto li tute ne estis nekonscia pri la malfacilaĵoj de la lingvo kaj de iuj mankoj ĉe kelkaj proponantoj de la lingvo. En “Propagando” li mok-

etas kelkajn esperantistajn faradojn kaj troigojn. Pri la eterna komencanto li rimarkas:

Sed babilo ĉiam sama,
Kun demandoj pri la farto,
Min kredigis ke de l’ lingvo
Tio estas tuta parto....

Kaj pri la malfacileco de la akuzativa finaĵo li skribas:

Por plengusta kaj turmenta
Uzo de l’ akuzativo,
Ho! – laŭŝajne – ne sufiĉas
Eĉ la daŭr’ de tuta vivo.

Li priskribas la situacion de novulo inter babilemaj esperantistoj:

Diskutas ĉiu pri aferoj
Diversaj, sed sen... interes’;
Alparolate, novvarbito,
Respondas senkomprene: jes.

Je la fino de multaj el liaj poemoj kuŝas trafa satira ekideo kiu plenvakas kaj ridigas aŭ almenaŭ ridetigas la leganton. Tiaj troviĝas ekzemple en “Klasikaj studoj” pri Leda kaj la cigno kaj “Pasanta amo” pri la sago de Cupido kaj “Tra Esperantujo... *Apoteoza soneto*” pri iu imagita lando.

Fizike la libro estas bone farita kaj facile legebla.

Tiu negranda libro donos al la amantoj de bone verkitaj satiraj versoj multe da plezuro. Tiaj legantoj estos dankemaj al Ionel Oneț de Eldonejo Bero pro la re-prezentado de tiuj poemoj verkitaj de lia eks-samlandano.

Sylvan ZAFT (Farmington MI)

Bonvolu memori ke ĉiuj mendoj senditaj al ELNA devas esti antaŭpagitaj. Por ĉiuj mendoj de varoj necesas pagi ankaŭ sendokostojn. Nur varoj senditaj al kalforniaj adresoj estas imposteblaj, dum la servoj tute ne estas imposteblaj, sendepende de la klienta adreso. Por pliaj informoj, bonvolu rigardi la ĉi-jaran Libro-katalogon de ELNA.

ESPERANTO IN THE MEDIA

“Retired teacher Art Fonseca, a Boyes Hot Springs resident, communicates with friends around the globe thanks to Esperanto, the universal language, which is spoken by some 2 million people worldwide”, reads the caption under a large photograph of Art, which accompanies an article about him and Esperanto published in *The Sonoma Index-Tribune* of Sonoma Valley CA, on Feb. 9, 1999.

“Esperanto is the most successful of attempts to create an artificial international language” states Barry Krause in *Global Stamp News* (Mar. 1999), in an article about *An Italian Esperanto Postcard and a Hong Kong Wrapper*.

“East Bay Literary Life”, a supplement of *San Francisco Chronicle* published on March 28, 1999 a list of 31 independent book stores in East Bay among which was listed the “Esperanto Bookservice”. In the June 13, 1999 supplement, the Esperanto Bookservice was listed again.

Maria Murphy (Englewood FL) was featured in a local paper dated April 10, 1999 promoting Esperanto. Maria is teaching an Esperanto class at the Southeast Unitarian Universalist Summer Institute.

On April 16, 1999 the composer Lou Harrison was being interviewed on KPFA-FM radio. The conversation turned to his work *Pacifika Rondo* which the announcer pronounced as “pacifika”, likely influenced by the fact that KPFA is part of the Pacifica network. Harrison corrected her saying, “No. That’s an Esperanto word: it’s pronounced pacifika”. She repeated the E-word, saying “Oh, right. Esperanto! Paci-FI-ka.” Unfortunately, they didn’t say anything more about singing in Esperanto, using the language to internationalize titles, etc. but at least the listeners heard the name “Esperanto” twice. Also in the program notes for a concert of Harrison’s works which was given that same evening, the following line appeared: “He has built his own musical instruments, worked as a dan-

cer and dance critic, painted, written poetry, studied calligraphy, signing, and Esperanto.” (Miko SLOPER)

Lisa Lewenz’s award-winning film *A Letter without Words* has been showing recently on PBS stations. The film is about her German-Jewish family and its attempts at assimilation into mainstream Christian society. A voice-over says that the grandmother “Ella taught Esperanto, a language designed to promote world peace.” KQED-FM radio station mentioned Esperanto in a feature piece commenting on the film. (Miko SLOPER)

On April 21, Comedy Central’s “news” program “The Daily Show” featured a brief segment called “Bad Language” about the reissue of the film *Incubus*. While it made a lot of fun of William Shatner, as well as some of Esperanto and the film, there’s an old Hollywood saying that “there’s no such thing as bad publicity.” A few real Esperantists, including AATE president Dorothy Holland, were shown criticizing (in Esperanto) Shatner’s pronunciation in the film. Shatner joked that he was afraid of being typecast in Esperanto-speaking roles, and he replied to a question about T.J. Hooker by saying in Esperanto, “Mi deziras, ke vi amu min,” for the benefit of any Esperantists watching. The reporter for the segment, Mo Rocca, recently took an Esperanto course in New York taught by Tom Eccardt. (Gary GRADY, Durham NC)

Complaining against articles about “fictitious languages” published in *Multilingual Computing & Technology*, Harold Somers (UK) mentions Esperanto among the “so-called languages” (*Multilingual Computing & Technology*, Vol 10, Issue 3, p. 9): “In only one paragraph was it made clear that these are artificial languages, and there was no admission that Klingon and D’nai are entirely useless compared even to, heaven help us, Esperanto, which at least has some realistic claims to being a potentially useful worldwide auxiliary language.”

“In my travels around the world for business, I have found almost no one

who could speak Esperanto. In many cases, people didn’t even know the language existed. In all business meetings in which participants came from a number of countries, English was spoken. Not once have I encountered the use of Esperanto.” (Claudio STENBERGER, Cincinnati OH in *The Rotarian*, May 1999, p. 13)

We wish more journalists took Esperanto as seriously as Mark Feeney did in the *Boston Globe* (May 12, 1999) who is surprised that “2 million speakers worldwide get their words’ worth from the ‘planned language’ created in the 19th century.”

Things seem to be different for Stephen Beaupre from the *Worcester Magazine*, who concludes that “... like most plans hatched by lonely guys without social lives, the good doctor’s utopian dream turned out to be a dud.” We can only congratulate Steve for his deep knowledge of Zamenhof’s social life.

A full-page, full-color Esperanto ad appeared in the July-August 1999 edition of the travel journal *Trips*.

The German hiphop group Freundeskreis just released an album called *Esperanto*, with a subtitle *Amikaro* (the Esperanto translation of the band’s name). Although mostly in German, some fragments of Esperanto text are woven in. A band member said “It’s about hiphop as a language of international youth. Esperanto is a language evolved out of many different European languages. For mi hiphop functions just like that.”

ALVOKO

Tiuj, kiuj aperigis siajn e-poŝtajn adresojn en la adresaro por retanoj (vidu *Esperanto USA* 4/1998 p.10) estas petataj rigardi ĝin kaj fari la necesajn ĝustigojn. Nece-
sas ke ankaŭ la gravuloj de ELNA kaj de la E-kluboj indiku al la kompilanto la eventualajn ŝanĝojn. Tiuj, kiuj ankoraŭ ne konas la adresaron, petu ĝiajn adresojn de la CO.

MENCIINDE

Se vi maltrafis la unuajn du Internaciajn Himalajajn Renkontiĝojn kaj ŝatus viziti Nepalon en E-a etoso, petu informojn pri la 3a Internacia Himalaja Renkontiĝo okazonta venontjare. Informojn havigas: Nepala Esperanto-Asocio, PO Box 10518, Kathmandu, Nepalo.

Esperantistoj konas Richard Henry Geoghegan kiel la unua denaske angleparolanta esperantisto. Sed ili ekscios multon pri la vivo de tiu fascina pioniro el ĉapitro de la nova libro *Good Time Girls of the Alaska Yukon Gold Rush* de Lael Morgan (Epicenter Press, 1998). La informoj por tiu ĉapitro devenis de ankoraŭ nepublikigita biografio de Geoghegan, verkita de David Richardson. (Maya KENNEDY, Pacifica CA)

Esperanta Kalendaro 2000 is now available. This is much more than a mere calendar: it is a teaching tool! Each day shows a new rootword taken from the list of most-used words. Not only good for beginners: passers-by can take a look and become fascinated. There is also a copy of the sixteen rules of the *Fundamento* to help explain the elegantly simple structure of our dear language. Available for just \$4.75 from the ELNA Bookservice. No discounts! Regular S&H and sales taxes apply.

Congratulations to Jennifer Korp (Chesterfield MO), who graduated in June from Principia College (Elsah IL) with a major in Esperanto. This is (to the best of our knowledge) the first such college degree in U.S. history! Her sponsor and advisor was Duncan Charters, long-time Esperanto teacher, and former president of ILEI.

Gratulojn al Ralph A. Lewin (La Jolla CA), kies libro *Merde ĵus aperis ĉe Random House*. La titolo diras ĉion pri la enhavo de tiu ĉi libro, en kiu la aŭtoro ja mencias Esperanton (p.4).

Gratulojn al Dorothy Holland (Santa Barbara CA), kiu reedziniĝis la 7an de julio.

Gratulojn al David Pardue (Lawrence KS), kiu patriĝis la 24an de junio.

Adiaŭon al Salomon Helfgot (New York NY) kaj al Leslie Share (Bloomfield MI), forpasintaj en junio ĉi-jare.

It has already been reported in a local club bulletin (*La Semanto*, July-August 1999), that the site of the next year's ELNA Congress will be Atlanta, GA. This is news to the staff of the Central Office! We have not yet heard of any official decision taken by the Estraro with regard to the next year's convention.

Please notice that next year's Universala Kongreso will take place earlier than usual, and that the beginning and ending days will be Tuesdays, instead of the traditional Saturday, which is widely observed in Israel as a Sabbath. The actual dates are July 25th through August 1st, and the officially approved and announced location is Tel Aviv, Israel.

REAGE

Mi volas reagi al via havaj-kolektiva recenzo de *Ludu kun ni*, la lernilo por etuloj verkita de Elisabetta Vilisics Formaggio (*Esperanto USA* 3/99, p.8). Viaj recenzantoj elstarigis bazan mankon (eble la solan, krom la altan prezon, kiu obstaklas ĝian uzon kiel klasan lernolibron), nome ke ĝi enkondukas la akuzativon nur ekde la 44a paĝo. Mi diagnozus tion nur parto de pli vasta problemo – la manko de verbo-centreco. Ja ĝis tiu paĝo mankas ne nur akuzativo, sed ajna verbo krom 'esti'. Tra la unuaj cent paĝoj ĝi sukcesas ekzisti per nur manpleno da verboj, sen fizike demonstreblaj transitivaj verboj kiel tuŝi, preni, levi, montri, puŝi, tiri... La utiligan imperativon oni renkontas nur ekde p. 112. En Esperanto ĝusta konigo de la (ne-)transitiveco de la verboj estas kerna demando (kun implicoj ĉefe sed ne nur al la ĝusta uzo de la akuzativo). Do, abundaj verboj en konvenaj kunteksto endas jam de la komenco de la studado.

Aliflanke, dum la recenzo komentis serion da konstatoj pri specifaj enhavo de unuopaj paĝoj (valoraj por instruantoj), ĝi tute maltrafis la unikan virton kaj meriton de la libro. Senprecedence, ĝi dispecigis la ŝtupojn de nia didaktika gramatiko, specife en kunteksto por junaj lernantoj. Neniu ĝis nun tiom zorge kaj konkrete faris tion, ofte metante ilin en amuzan, atentokaptan desegnititan situacion. Efektive, ĝi sekvas proksime la temŝtuparon de Cseh, sed plifajngigas ĝin kaj adaptas ĝin al la celata aĝ-grupo. En 1994 mi kuraĝis profeti ĝin mejloŝtona verko; kvin jarojn poste mi ne revizius tiun opinion (krom se endas ke ĝi ekestu kilometro-ŝtona). Ĝi servos kiel valora modelo por lernil-verkantoj dum multaj jaroj. Espereble ĝi inspiros iujn el ili uzi la allogajn prezento-manieron kaj ekzerco-formojn, sed kun verboj centre sur la podio.

Stefan MacGILL (Budapest HU)

NOVA TELEVID-SERIA KURSO

por instrui Esperanton

Vojaĝa

al Saint Louis por la ELNA-kongreso
al Varsovio por la antaŭ-UK-a vizito
al Berlino por la 84a UK de Esperanto
al Karlovy Vary por la ILEI-konferenco
al Rumanio kaj Hungario por la post-UK-a ekskurso
al Veszprém por la 55a IJK

Lessons 1 through 8 available
during the conventions.

Esperanto – Pasporto al la tuta mondo will eventually include at least 15 full-color lessons, using the direct method to be useful everywhere in the world.

La familio Bonvolo kaj amikoj invitas vin plani akompani ilin al Tel-Avivo por la venontjara UK, kaj se eble kontribui pli da mono por fini la projekton!

This new Esperanto video course, written by Paul Gubbins, is part of the UEA's *Kampanjo 2000*, which includes the creation of modern teaching methods. Convention participants will be pleased to see that this audacious project is progressing almost on schedule. With eight lessons already filmed and edited, and lessons 9 through 12 already filmed, we are well on the way to providing a compellingly interesting video (and eventually CD-ROM) learning tool for the 21st Century. We would have been completely on schedule (with 15 lessons filmed and edited) had we not been short of money. It is coming, but it hasn't come in time to finish the project before the start of the new century. But we are certain that *venkos ni en gloro*.

The author, Dr. Gubbins, encourages all to become familiar with the drama. Although its aim is to teach Esperanto, it will also amuse experienced Esperantists. The story is set in *Esperantio* and only the experienced Esperantists will catch the multiple meanings. The beginners will enjoy, but the *spertuloj* will laugh out loud at the puns and references to our culture.

In photo above: (top row) Leonora Torres (Filisa Bonvolo), Miko Sloper (Georgo Bonvolo), Katsunori Syozi (Ken), Vesna Heyman (Flora Bunda); (middle row) Stefan Boddington (Karlo Bonvolo), Guy Menahem (Ruselo); (front row) Mingchi Chien (Jolanda Bonvolo), Jennifer Korp (Helena Bonvolo). Not pictured: Steve Wagenseller (Detektivo), Amalie Johansen (Kuracisto), Natsuko Aoyama (Nina), Paul Gubbins (Flughavena funkciulo), John Wells (Prof. John Wells).

Page realized by Lusi Harmon
Esperanto-Vojaĝservo
6104 LaSalle Av
Oakland CA 94611
☎ 510/339-2001
☎ 510/339-6317
✉ lusiharmon@aol.com

**KOTIZOJ POR
ESPERANTO-LIGO POR NORDA AMERIKO
(ELNA)**

Individua membro	\$30.00
Juna membro (maksimume 27-jara)	\$15.00
Membro kun limigita enspezo	\$15.00
Familia membreco	\$45.00
Subtena membro	\$60.00
Patrona membro	\$90.00
Dumviva membro	\$600.00

Membroj de ELNA, sendepende de la kategorio, ricevas ĉiujare la jenajn: *Esperanto USA* (6 numeroj); *ELNA Update* (4 numeroj); Membro-listo + suplemento (po 1); Librokatalogo (1).

Amiko de Esperanto (nemembro) \$10.00

Amikoj de Esperanto ricevas ĉiujare la jenajn: *ELNA Update* (4 numeroj); Librokatalogo (1).

**KOTIZOJ POR
UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO
(UEA)**

Membro kun <i>Gvidlibro</i>	\$10.00
(ricevas la <i>Gvidlibron tra la Esperanto-movado</i>)	
Membro kun <i>Jarlibro</i>	\$24.00
(ricevas la <i>Jarlibron de UEA</i>)	
Membro-abonanto	\$60.00
(ricevas la <i>Jarlibron de UEA</i> kaj la revuon <i>Esperanto</i> - 11 numerojn jare)	
Dumviva membro	\$1500.00
(ricevas dumvive la samon kiel Membro-abonantoj)	
Membroj en la kategorioj: Membro kun <i>Jarlibro</i> , Membro-abonanto kaj Dumviva membro ricevas ankaŭ la revuon <i>Kontakto</i> , se ili estas 30-jaraj aŭ pli junaj.	
Societo Zamenhof	\$120.00
Patrono de TEJO	\$72.00
(ricevas la revuon <i>Kontakto</i> - 6 numerojn jare kaj aliajn eldonaĵojn de TEJO)	

Ĉiuj membrecoj estas por la kalendara jaro; la menciitaj kotizoj validas por 1999.

Oni povas pagi por UEA-membrecoj pere de ELNA (vidu la adreson ĉi-sube), sed ĉiuj UEA-materialoj sendiĝos rekte el Nederlando. Tiuj, kiuj volas membriĝi en UEA rekte, povas fari tion kontaktante la Universalan Esperanto-Asocion ĉe: U.E.A., Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando.

Por ricevi aliĝilon por ELNA kaj UEA, kun kompleta listo de E-periodaĵoj aboneblaj pere de ELNA, bonvolu sendi adresitan kaj afrankitan koverton al la adreso de ELNA.

Esperanto League for North America
PO Box 1129
El Cerrito CA 94530

Non-Profit Org US POSTAGE PAID Permit #1040 Leesburg, FL 34748
